
Konferencja radzieckich historyków przyrodoznawstwa i techniki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 4/4, 759-760

1959

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sława Majewskiego i pochodząca z roku 1846 Kartę Zakładów Górniczych Kielecczyzny ze spuścizny Stanisława Kontkiewicza.

Do materiałów pokazu, odzwierciedlających pozostałe działy pracy Archiwum należą materiały towarzystw naukowych, z których wyłożono akta organizacyjne Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, czy niemniej zasłużonej dla rozwoju nauki polskiej Kasy im. dra Józefa Mianowskiego, a dalej materiały Polskiej Akademii Nauk typu kancelaryjnego i typu dokumentacji naukowej.

Znalazł też swe odbicie na pokazie, rozwinięty już do znacznych ram, Inwentarz Centralny Materiałów Źródłowych do Dziejów Nauki i Techniki Polskiej, stwarzający coraz większą możliwość służenia wszystkim zainteresowanym informacyjną pomocą o rozproszonych po różnych archiwach, bibliotekach i innych instytucjach materiałach do dziejów nauki i techniki polskiej. Z rozproszenia tego wynikła również podjęta przez Archiwum inicjatywa gromadzenia ważniejszych z tych rozrzuconych materiałów w formie zastępczej, tj. przy pomocy kopiowania fotograficznego¹. Do nowych dziedzin pracy archiwalnej należy gromadzenie materiałów o nowych formach technicznych, z których przedmiotem dużego zainteresowania Archiwum PAN są fotografie o wartości archiwalnej. Z tej grupy materiałów widzieliśmy m.in. fragmenty gromadzonej fototeki członków Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Mimo kameralnego charakteru pokazu nadanego mu przez organizatorów spełnił on właściwie rolę, jaką mu nakreślono, a więc zdołał, z jednej strony, dać pogląd wszystkim zwiedzającym na główne kierunki działalności placówki, z drugiej zaś — zdołał chyba dostatecznie przekonać zainteresowanych historią nauki i techniki oraz innych badaczy o nieodzownej potrzebie zaznajomienia się w ich studiach z materiałami archiwalnymi m.in. typu spuścizn gromadzonych w zbiorach Archiwum PAN.

E. Tomaszewski

KRONIKA ZAGRANICZNA

KONFERENCJA RADZIECKICH HISTORYKÓW PRZYRODOZNAWSTWA I TECHNIKI

W dniach 27 maja — 1 czerwca 1959 r. odbyła się w Moskwie Konferencja Historyków Przyrodoznawstwa i Techniki zorganizowana przez Instytut Historii Przyrodoznawstwa i Techniki Akademii Nauk ZSRR i Radzieckie Zjednoczenie Historyków Przyrodoznawstwa i Techniki.

W konferencji wzięło udział paręset uczestników z różnych republik radzieckich oraz kilkuosobowe delegacje z Polski, Chin, NRD, Rumunii i Bułgarii.

¹ Kopiowaniem fotograficznym objęte są również inwentarze, katalogi i rejestry polskich zbiorów rękopiśmiennych.

Program posiedzenia objął trzy posiedzenia plenarne oraz posiedzenia 14 sekcji: historii matematyki, historii fizyki i mechaniki, historii astronomii, historii nauk chemicznych, historii nauk biologicznych, historii medycyny i farmacji, historii nauk geologiczno-geograficznych (z podsekcjami: historii geografii, historii geologii, historii kartografii, i geodezji), historii górnictwa, historii metalurgii, historii budowy maszyn, historii nauki i techniki lotniczej, historii transportu, historii energetyki, historii techniki budowlanej. Oprócz tego sekcje historii techniki odbyły dwa posiedzenia wspólne. Łączna ilość referatów przewidzianych programem konferencji wynosiła 225.

Czteruosobowa delegacja polska, w której skład wchodził: doc. W. Jewsiewicki, prof. E. Olszewski, doc. M. Radwan i prof. E. Trepka, nie mogła, oczywiście, obsłużyć wszystkich, odbywających się również obrad sekcyjnych. Z tego względu sprawozdanie niniejsze obejmować będzie obrady plenarne, wspólne posiedzenia sekcji historii techniki i tylko niektóre z obrad sekcyjnych.

POSIEDZENIA PLENARNE I WSPÓLNE POSIEDZENIA SEKCJI HISTORII TECHNIKI (napisał E. Olszewski).

Na posiedzeniach tych wygłoszono łącznie 15 referatów. Tylko 5 spośród nich miało za temat pewne wycinkowe zagadnienia z dziejów nauki i techniki (np. historię nauki o cząstkach elementarnych, główne kierunki dziejów biofizyki, rozwój darwinizmu w Rumunii¹). Pozostałe referaty omawiały problematykę metodologiczną i organizacyjną. Tak więc dyrektor Instytutu Historii Przyrodoznawstwa i Techniki Akademii Nauk ZSRR — N. A. Figurovski zreferował ogólne wytyczne pracy radzieckich historyków nauki i techniki, sekretarz naukowy Instytutu A. S. Fiodorow — plan badań naukowych Instytutu na lata 1959—1965, a przedstawiciele delegacji zagranicznych zapoznali zebranych z pracami nad historią nauki i techniki w ich krajach² — m. in. o zamierzeniach wspólnych prac radziecko-polskich mówił E. Olszewski.

Problematykę metodologiczną reprezentowały na posiedzeniach plenarnych referaty A. A. Zworykina *Budowa materialno-technicznej bazy komunizmu i zadania nauk historycznych* i E. J. Kolmana *Rola historii przyrodoznawstwa i techniki we współczesnej walce ideologicznej*. Problematyce tej były niemal w całości poświęcone wspólne obrady sekcji historii techniki, na których referaty wygłosili: A. A. Zworykin — *Historia techniki jako nauka i dyscyplina nauczania*, W. W. Danilewski — *Badania historyczno-technologiczne w systemie wiedzy historyczno-technicznej*, I. J. Konfiedieratow — *W sprawie prawidłowości rozwoju techniki*, S. W. Szuchardin — *Jedność i walka przeciwieństw w technice*, A. A. Dorogow — *O roli techniki w dziejach społeczeństwa ludzkiego*. Ostatni referat na tych posiedzeniach wygłosił A. W. Jarocki na temat *Historii techniki w ekspozycjach Muzeum Politechnicznego*.

¹ Por. przekład tego referatu E. Popa na s. 663 niniejszego numeru.

² Por. w niniejszym numerze sprawozdania z prac w Chinach s. 764 i NRD (s. 766).